

**Gulden Spoor voor
Economische Uitstraling
aan Matthias Lannoo
Ieper, 10 juli 2021**

Geachte burgemeester, schepenen, mijnheer en mevrouw Lannoo
Dames en heren

De coronapandemie heeft ons verschillende dingen duidelijk gemaakt. Zonder doorgedreven globalisering was er geen pandemie maar ook geen wereldwijde zoektocht naar vaccins geweest. De te ver doorgedreven globalisering is daardoor toch wat gehypothekeerd. Zonder grenzen en eigen bevoegdheden had men het coronabeleid niet kunnen afstemmen op lokale situaties en noden om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Denk maar aan het gevecht in Vlaanderen om de onderwijsinstellingen zoveel mogelijk open te houden. Zonder gemeenschapsgevoel was het succes van de vaccinatiecentra en de vaccinatiegraad in Vlaanderen nooit zo groot geweest, iets wat Franstaligen ons benijden.

We hebben allen ervaren dat we gelukkig konden terugvallen op een sterk samenhangsgevoel in onze familie, vriendenkring, onze buurt en in onze gemeenschap. We zijn dan ook blij dat we met onze Beweging Vlaanderen Europa opnieuw dat samenhangsgevoel kunnen vieren ter gelegenheid van onze nationale feestdag morgen.

Met onze Gulden Sporenuitreikingen willen we mensen samenbrengen om te herinneren aan 11 juli 1302 toen op de Groeningekouter in Kortrijk gewone Vlaamse volksmilities een professioneel Frans ridderleger in de pan konden hakken. We willen ook mensen samenbrengen rond verdienstelijke Vlamingen die vandaag hun sporen hebben verdiend in een heel competitieve wereld en die hun sporen ook morgen nog zullen nalaten in Vlaanderen en daarbuiten. Dat geldt zeker voor onze laureaat van vandaag. En om dat te illustreren, zou ik kunnen beginnen met u een verhaal te vertellen.

Er was eens, lang lang geleden, meer bepaald bij het aanbreken van vorige eeuw, ergens in Tielt, hartje het toenmalige 'Arm Vlaanderen', een bakker genaamd Jozef Lannoo. Hij kreeg samen met zijn dynamische vrouw Elodie Maes twee zonen die ze - ongebruikelijk voor die tijd - naar de middelbare school stuurden. Ze namen zelfs een drukkerij annex boekhandel over in de - jawel - Ieperstraat in Tielt om hun zonen een aantrekkelijke toekomst te verzekeren. En zo stapten de broers Joris en Rafaël Lannoo in de nieuwe familiezaak. Ik zou vervolgens enkele hoofdstukken kunnen wijden aan het spoor dat ze trokken in de cultuurpolitieke geschiedenis van Vlaanderen. Er wordt zelfs gezegd dat de groei van de Uitgeverij Lannoo gelijklopend is met de geschiedenis van Vlaanderen. Joris Lannoo wordt bijvoorbeeld een actief lid van de Vlaamse Beweging. Dit weten we van zijn biograaf Romain Van Landschoot die we op 3 juli de Orde van de Vlaamse Leeuw hebben toegekend. Zijn biografie over Joris Lannoo kreeg de titel 'Een Vlaamse Viking aan het Front' waardoor de link tussen de Lannoo-familie en Ieper gelegd is. De grootvader van Matthias Lannoo bracht namelijk vier jaar van zijn leven door in deze stad.

Ik zou zeker bij het vertellen van dit verhaal ook een belangrijke rol geven aan Godfried Lannoo die ik via de Orde van den Prince heb leren kennen en aan wie ik in 2006 een Gulden Spoor voor Culturele Uitstraling mocht geven.

Ik heb zelfs even met het idee gespeeld om - al vertellend - een paar boeken van de uitgeverij Lannoo mee te brengen die al vele jaren in mijn boekenkast staan, intussen een beetje versleten omdat ze zo vaak door zoveel handen zijn gekoesterd. Ik denk bijvoorbeeld aan de kinderboeken

van Vos en Haas, aan het boek ‘Menslief, ik hou van je’ van Phil Bosmans, of Lannoo’s autoboeke die mee op reis gingen, de Encyclopedie van de Vlaamse Beweging, het Groot Gezinsverzenboek, het Groene Boekje, ... maar de stapel werd gewoon te groot en te zwaar.

Ik zou trouwens teveel afwijken van mijn hoofdpdracht voor vandaag, mij gegeven door Marc Peeters, voorzitter van de Raad van advies voor Economische Sporen, geïnspireerd door de voorstellen van leden van onze Algemene Vergadering en vorige Sporendragers zoals Chris Maene, Hans Bourlon & Gert Verhulst, Fernand Huts, Wouter Torfs en Herman Daems wiens kordate stijl in de raad van bestuur de LANNOO groep door een verdere groeistrategie heeft geleid.

Geachte dames en heren

De focus van mijn verhaal ligt vandaag op Matthias Lannoo die na zijn studies Toegepaste Economie aan de KU Leuven en een vervolmaking in Aix-en-Provence (F) en Berkeley (USA) in 1982 in het bedrijf start, 12 jaar later is opgeklommen tot algemeen directeur en afgevaardigd bestuurder van Uitgeverij Lannoo en sinds 2010 ook CEO is. Met hem aan het roer is de Uitgeverij LANNOO Groep vandaag de grootste uitgever in Vlaanderen, de tweede grootste uitgevergroep in de Lage Landen en één van de grootste uitgeefgroepen in de Benelux, iets waar Matthias Lannoo bijzonder trots op is, ook al geeft hij toe dat het nooit de ambitie geweest is om de grootste te zijn maar wel de beste in de sector.

Dit intussen internationaal verankerde bedrijf is vandaag een huis met vele kamers en een unieke structuur: enerzijds een stevige onderbouw met een groot en slagkrachtig 112 jaar oud professioneel gerund familiebedrijf en anderzijds met een dynamische bovenbouw met kleinschalige boekenateliers en teams die dichtbij hun partners staan, van auteurs en lezers tot klanten en leveranciers. Een karakteranalyse leert dat de persoonlijkheid van het bedrijf en zijn CEO kan omschreven worden als nuchter en gepassioneerd, geworteld en wendbaar, veeleisend en betrokken. De missie luidt helder en kort: lezers de boeken en belevingen geven die ze altijd zochten, auteurs de lezers geven die ze verdienen.

2

Dames en heren

Een economisch bloeiende, gezonde, creatieve, welvarende en democratische samenleving heeft baat bij geletterde, lees- en taalvaardige burgers. Goed en graag kunnen lezen, stelt ons in staat om actief deel te nemen aan het culturele, sociale, politieke, economische en digitale leven. Studies tonen aan dat mensen met een hogere leesvaardigheid betere kansen op de arbeidsmarkt krijgen: niet alleen vinden goede lezers sneller werk, maar ze verdienen ook tot 16% meer dan laaggeletterden. Lezen heeft bovendien een bewezen effect op het welzijn en de (geestelijke) gezondheid van mensen. (Actieplan Leesbevordering 2.0, BoekenOverleg 2019-2024, p. 3). Maar wat tonen internationale leestesten zoals PISA en PIRLS aan? Jaar na jaar dalen de resultaten van Vlaamse leerlingen. Waar Vlaanderen aan de start van deze testen nog een toppositie innam, zakken we pijlsnel op de ranglijsten. Vlaamse 10-jarigen blijken twee jaar extra nodig te hebben om het begrijpend leesniveau van de 10-jarigen van de best presterende landen te halen (PIRLS-herhalingsmeting, 2018). PISA 2018 bevestigde dat beeld voor de 15-jarigen: maar liefst de helft van hen vindt lezen tijdverlies, 60 % leest enkel om informatie te verkrijgen en omdat het moet. Vlaanderen scoort daarmee binnen PISA het laagst van alle deelnemende landen. We bengelen letterlijk aan het staartje. Het is dus vijf na twaalf. Het Gulden Spoor dat we straks gaan uitreiken aan een uitgever kunnen we daarom kaderen in een breed maatschappelijk offensief van de Vlaamse overheid – het Leesoffensief genaamd – voor duurzame verandering, voor méér én béter lezen, waarbij, geachte burgemeester, ook een belangrijke rol weggelegd is voor lokale besturen om ook niet-lezers aan het lezen te krijgen. U hoort en leest er zeer binnenkort meer over maar we zouden

symbolisch kunnen zeggen dat deze Spooruitreiking hier in Ieper alvast een mooie aftrap voor het Leesoffensief is, niet alleen om een hart onder de riem te steken van al wie aan leesbevordering doet maar dat tot hiertoe ook gedaan heeft. En dan kunnen we niet voorbij Uitgeverij LANNOO.

Elke generatie van het familiebedrijf heeft zich telkens opnieuw heruitgevonden: zowel de charismatische Godfried onder wie de bloei op gang kwam, als de gedreven Matthias die niet alleen de groep binnenloodste in de digitalisering maar ook strategische overnames realiseerde in binnen- en buitenland zoals ASdu International NV, de Belgische marktleider van informatica- en managementboeken, en de wetenschappelijke uitgeverijen LANNOO CAMPUS en ACADEMIA PRESS.

Als econoom heeft Matthias niet alleen oog voor het ambacht van boeken, maar ook voor de bedrijfsmatige kant van de uitgeverij. Daarbij wil hij van zijn familiebedrijf absoluut geen holding maken - auteurs willen dat ook niet - maar zoekt hij voortdurend een evenwicht tussen familiariseren en defamiliariseren, en tussen centralisatie en decentralisatie waarbij kaderleden een grote vrijheid en bevoegdheid krijgen. Zo richtte hij distributiedochter DISTRIMEDIA op voor de distributie van eigen uitgaven en die van collega-uitgevers, samen met webshopafhandeling voor derden. Daarmee is Lannoo de enige uitgeverij met een eigen distributiecentrum dat trouwens sterk geautomatiseerd is.

De coronacrisis in 2020 zorgde aanvankelijk voor veel onzekerheid in het 112-jarige bestaan van LANNOO. De reissector stuikte in elkaar en laat de Lannoo Groep nu net de belangrijkste verdeler zijn van reisguides. Ook Lannoo Graphics dat stationery (papierwaren en bagagerie) over heel Europa verspreidt, deelde in de klappen toen de retail dicht ging. Maar uiteindelijk bleek de crisis een hefboom te zijn. Fictie, kinder- en kookboeken deden het beter dan ooit. Het aandeel e-commerce maakt een versnelde opgang. De drie distributiecentra in Tielt en Sint-Niklaas hadden de handen vol. De activiteiten rond webshop fulfillment groeiden met 60%. De pandemie leidde dus in feite een nieuwe groeifase in.

In de loop van 2021 zal de geconsolideerde omzet van Uitgeverij Lannoo Groep stijgen van 76 miljoen euro naar 90 miljoen euro. Dat heeft onder meer te maken met de overname van het Nederlandse Park Uitgevers begin dit jaar. Naast het kroonstuk Meulenhof Boekery, Unieboek/Het Spectrum en Terra komen in Nederland nu ook de fondsen van Nieuw Amsterdam, Wereldbibliotheek, Podium en Fontaine erbij. Om heel veel redenen is dit een historische evolutie: een Vlaamse uitgeverij uit de periferie die met heel veel respect door Nederlandse collega's in het centrum van de taal onthaald wordt. De omzet van de Groep zal voortaan in Nederland groter zijn dan in Vlaanderen. Door deze unieke situatie van kruisbestuiving tussen Vlaanderen en Nederland kan de groep LANNOO alle mogelijke auteurs aan bod laten komen, wat garant staat voor verdere groei. Wat dit laatste betreft zijn Nederland en Vlaanderen als taalgebied wel interessant maar toch is het niet evident om in ons relatief kleine taalgebied als uitgeverij verder te groeien. De blik van uitgeverij LANNOO is dan ook vandaag gericht op het internationale veld - Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië - waar ze de komende jaren de sterkste groei willen realiseren.

Het groeipad van de Uitgeverij Lannoo Groep onder CEO Matthias Lannoo is in ieder geval nu al indrukwekkend. Je mag bovendien gerust stellen dat dank zij Matthias Lannoo de Uitgeverij Lannoo Groep vandaag méér is dan een onderneming en zich beweegt op het snijpunt van cultuur en economie. Hij is er zich zeer goed van bewust dat een goede uitgever immers tweemaal toegevoegde waarde moet creëren, namelijk met oog én voor economie én voor cultuur. Matthias Lannoo wordt bovendien door zijn medewerkers omschreven als een 'gentleman' en een bijzonder gewaardeerd werkgever, die naar verluidt zijn mensen 'stevig' verloont. Ik hoorde ook dat hij een

‘chique type’ is die als hij iets organiseert, dat doet met grote klasse en stijl, iets wat Vlaanderen vaak te weinig heeft.

Hoewel hij als vader van vier dochters en een zoon een pater familias is voor zijn hele familie en het veel zegt dat hij zijn beminde echtgenote Kathy Vande Moortel ook vóór het aanvaarden van dit Spoor raadpleegde, is het bedrijfsadagio “De familie staat ten dienste van het bedrijf, niet omgekeerd.”

In het ‘familiecharter’ dat 20 jaar geleden werd opgesteld staat dat maximaal 3 personen van de volgende generatie actief mogen zijn op leidinggevend niveau. Van de 25 familiale aandeelhouders uit de vijfde generatie waren er 12 geïnteresseerd in een managementfunctie. Dit getuigt van grote betrokkenheid van deze generatie. Via externe consultants en interviews met de Raad van Bestuur werd de opvolging verzekerd evenals het vervolg van een boeiend verhaal van een uitgeversfamilie.

Geachte dames en heren

Ik vertelde het u al: naar aanloop van de 11-daagse Vlaanderen Feest! gaan wij al sinds 1994 met onze algemene vergadering en een jury uit het breed-culturele en economische veld op zoek naar markante sporendragers: Vlaamse publieksdiplomaten die van Vlaanderen houden en van wie Vlaanderen houdt of zou moeten houden. We zijn dan ook zeer trots om hier vandaag in deze prachtige historische stad te gast te mogen zijn en Matthias Lannoo in de galerij van dragers van het economisch spoor op te nemen.

Meneer Lannoo (ik geloof dat u liever niet hebt dat ik u aanspreek met jonkheer Lannoo), veel dank om dit Spoor te willen aanvaarden. Ik nodig u graag uit om - samen met de burgemeester en de schepenen van cultuur - dit Gulden Spoor voor economische uitstraling in ontvangst te nemen.

An De Moor

Voorzitter 11-daagse Vlaanderen Feest!

Voorzitter vzw Beweging Vlaanderen-Europa